

(א) [חולין כ:ט] (ב) [נ"ג] ומצנין, (א) תמיד לב, (ד) [נעיל ס:ג] (ה) כ"ב:א, אמו,

תורה אור השלם

1. יורו משפטך ליעקב ותורתך לישראל ישמו קטורה באפק וכליל על מנחתך: דברים לג י
2. בך יי חילו ופעל ידיו תרצה מחץ מתנינן קמי ומשנאין מן יוקמו: דברים לג יא
3. ומבני יששכר יודעי בינה לעתים לדעת מה יעשה ישראל ראשיהם קמתים וכל אחיהם על פיהם:
4. דבוי הימים א יב לג לי גלעד ילי מנשה ואפרים מעור מותנה יתודה מחקק:
5. תהלים ס ט בך עם הדרת מלך ובאפס לאם מותנת רון: משלי יד כח

גליון הש"ס

רש"י ר"ה לא שכיחא ומסתברא בו: עי' שמואל ג. תמ"ה דלג ספח מנואר דלג ס"ל כש"י אלף כתיבי מוספס יענים כחן:

הגדה הב"ח

(א) רש"י ר"ה הב"ח דמס לקטורת כך היו מברזין קול בעודה בלומר מ שאלה וכה לקטורת כי מש' מדמס הפ"ד: (ג) ד"ה כולו מנפלא אחר. וס' מפיסין: (א) ד"ה הוא מעלה אורח לגבי המזבח:

מוסף רש"י

דרך כבוד. ששמוקרינ הרגש מופה הפדר על מקום חקן מפני שמולכן כסד [חולין כ:ב].

תוס' ישנים

עולה נמי הכתיב בה כ"י. פ"ח דמנין בשמואל (ש"א ז, ט) וחק טלה חלב אחד ויגלה עולה כלל כ"ו. עולה פירוש הכתיב בה כ"י. פ"ח דמנין איכ' יפקו עליה מדמס. ומשני דהא שכיחא (ואכל) [ויולין] כל אחד אחד להמנד עולה וזהב, אבל קטרת אין ויולין להמנד אלא אותה של יצור. ובקוטרת פירש עולה שכיחא ואין הכל ראוין להמנד, ולדברי ק"ה פריך עולה אחי לא מעשרא, ואין עולה מעשר כל כך. כי זה לא יעשו כיון שש' זה כלל כמו בקטרת. דבתיב יהודה מחוקק. הכי נמי הו' מני לאומי מחוקק מנין כגלין [בראשית מט, י]. א"כ הו' מני [למנד דההוא קרנא מיידין] גשולא ואלא טבולה שגא' מדוד כדדקשין כסנתדין [ב, ג] ודו נמי מלי קלמי דאקוהא לא מנח' אס' לא תפרש דלמי כולה מנפרא, כי בקטרת לא הו' פייס אלף כסן (אלב) הוכה זה שמרית הו' זכר ערבות. כ"י יוסף. הרביעי מי מעלה כ"ו. דקטורת קודם לאברים כדמפקין לקמן כפ"ג [ג, א] מקרא. ובר' סבר פקום שכינה א"ו אורה ארעא. שימ' ע' העבודה וילן לו ויעשה אחר, אבל ודאי כולי עלמא מודו שהיו מציילן האברים על הכבש כשלמלוס, כמו שמופסס במסכת תמיד [פ"ד] ובגמ' דוכמ.

בראשונה פרק שני יומא

כו.

עין משפט נר מצוה

כ"ב א מ"י פ"ו מלכות מעשה הקרנות הלכה ה' והלכה יא: ל ב מ"י פ"ד מלכות תמידין הלכה ז: ל"א ג ד שס הלכה ח: ל"ב ה שס הלכה ט: ל"ג ו שס הלכה ט:

רבינו חננאל

נותן הפדר שהוא החלב על בית השחיטה כדי לכסות בו טינוף הדם שעל בית השחיטה. והו' דרך כבוד של מעלה. הפייס השלישי חדשים לקטרת. ירושלמי מעשה באחד שיבשה זרועו ולא הניחה, לקיים מה שאמר ישמו קטורה באפק וכליל על מנחתך בך ה' חילו ופועל ידיו תרצה. מיכן אמרו שני הכנים מברכין בכל פעם, החותה ומכניס בה משום שמעשרת מי ששכר הקטור. לפיכך הו' אומרים חדשים לקטרת. עולה, א"כ דכתיב בה כליל בכביאים, שנאמר ה' כ"ו, שכיחא, הקטרת לא שכיחא. אמר רבא לא משכחת חכם שמויה אלא אי מלוי, דכתיב יורו משפטך ליעקב. יא מישכר, דכתיב ובני יששכר יודעי בינה לעתים. אבל שבט יהודה א"כ דכתיב יהודה ומפקין [מחוקק]. שמויה אליבא דהלכתא לא סלקא להו. א"ר יוחנן א"ן מפיסין על תמיד של בין הערבים אלא מי שזכה בו שחרית הוא יזכה בו ערבית. ומובחין עליה והותניא כשם שפייסין לו. כלומר, לתמיד שחרית, כך מפיסין לו ערבית. ושנין בשבת הואיל ומשמרות מחתרות, כדנאם (א) דבי שמואל משמר היוצא ערשה תמיד של שחר ומוספין, והנכנס ערשה תמיד של בין הערבים והבויכין כ"ו, וכיון שמתחלפין צריכין להפייס. הקטרת מפיסין לה בשחרית ובין הערבים. ולמאי דסליק אדעתין כי מפיסין בזה ובה ודלא כ"י יוחנן, נפישו להו פייסות, ואן לא תנן אלא ד' פייסות בלבד. ופקינן בקיבוץ אחד. היינו אומרים שמפיסין לזה ולזה. הפייס הרביעי מן מעלה אברים מן הכבש למזבח. דלא כ"ר אליעזר בן יעקב דתני בתמיד המעלה פ"ק (ח) [ת] המעלה אברים לכבש הוא מעלן ע"ג המזבח, ולא היה להם פייס בפני עצמן. פייס למחתה בפני עצמה. ולא ר' יהודה אית ליה א' פייס אחד למחתה. והא"ר יהודה תני לא היה פייס למחתה, אלא כהן שזכה בקטרת אומר ליה עצמו זכה עמי במחתה. אמר ר' אליעזר לית ליה א' פייס למחתה אלא פליג עליה ואמר אית ליה פייס למחתה בפני עצמה. ולא ר' יהודה אית ליה א' פייס אחד למחתה והא"ר יהודה תני לא היה פייס למחתה, ולא אברים שעל הכבש לא תמצא אלא שלש פייסות. ואם תמצא תנא ששנה ה' פייסות ואומר היה פייס למחתה ופייס לאברים שעל גבי הכבש, אותו התנא חולק על ר' יהודה ועל ר' אליעזר בן יעקב, שהו' אומר לא היה פייס למחתה, וזה אומר לא היה פייס לאברים שעל הכבש.

יהודה מחוקקי. יש מקשה אמאי לא מייתי מדכתיב צמורה דכתיב לא יסור שבט מיהודה ומחוקק מנין רגליו (בראשית מט) וי"ל דההיא צמורה הו' דכתיב אכל מהאי קרנא מייתי שכן היה שזיהודה יש מחוקקים: **אל"א** בתן שובה בו שחרית וזכה בו ערבית. תימה לי והא ע"כ היה כריך להפייס ערבית בשביל סידור שני גזירין שאותם של צוקר היו צהן הוכה צמרותם הדשן ושני הכנים זוכין צהן עברז צהן למרן צהן דמויה הוא דשצבילם מפייסין לערב ולא אלא לשמעויעין אלא דצהנן עבודות שיש דוגמתן צוקר לא היו מפייסין דלס' כן כי פריך צמורן ולמאי דס"ד מעיקרא נפישו להו פייסות לר' יוחנן לרש"י נמי תיקשי כיון דמפיסין עברז בשביל שני גזירי עינים א"כ נפישו להו פייסות דוחק הוא ולומר דהנך תרי מדשן מוצח הפנימי ומנורה שהיו צפיים של תמיד השחר ולא היו עברז הם היו זוכין בגזירין עברז נמלא שלא היו צריכין להפייס בשביל הגזירין לערב כי דוחק הוא לצדות דצר זה מדעמינו אלא נראה לרבי יוחנן פשיטא ליה דמנפרא מפיסין נמי על שני גזירין של צין הערבים כיון דאותו פייס שמפיסין לתמיד השחר מהני נמי לצין הערבים סברא הוא שיפיקו אז כמו כן לצורך גזירין של צין הערבים והא דלא חשיב להו צמנתין צפיים השני י"ל דלא חשיב אלא י"ג כהנים הזוכין צו צפיים השני לצורך תמיד של שחר אכל למאי דס"ד מעיקרא דלכל עבודה של צין הערבים חזרוין ומפיסין הוה ס"ד שבערב מפייסין לו דלמאי מפיסין לו שחרית כיון דלא מהני פייס דשחרית לשל צין הערבים מידי ועוד לישנא דצרייתא דקמני כך מפייסין לו ערבית משמע שבערב מפייסין ו"כ נפישו להו פייסות:

למאי אתא לכרתניא ⁶ כיצד היה עושה נותן את הפדר אבית השחיטה ומעלהו וזה הוא דרך כבוד של מעלה: **מתני'** הפייס השלישי חדשים לקטרת באו והפייס: והרביעי חדשים עם ישנים מי מעלה אברים מן הכבש למזבח: **גמ'** תנא מעולם לא שנה אדם בה מ"ט א"ר חנינא מפני שמעשרת א"ל רב פפא לאביי מ"ט אילימא משום דכתיב וישמו קטורה באפק וכתיב בתריה בך ה' חילו אי הכי עולה נמי הכתיב וכליל על מנחתך א"ל הא שכיחא והא לא שכיחא אמר רבא לא משכחת צורבא מרבנן דמורי אלא דאתי משבט לוי או משבט יששכר לוי דכתיב ויורו משפטך ליעקב יששכר דכתב ⁷ (ובני) יששכר יודעי בינה לעתים לדעת מה יעשה ישראל ואימא יהודה נמי דכתיב יהודה מחוקקי אסוקי שמעתא אליבא דהילכתא קאמינא א"ר יוחנן ר' א"ן מפייסין על תמיד של בין הערבים אלא כהן שזכה בו בשחרית וזכה בו ערבית מיתבי כשם שמפיסין שחרית כך מפייסין בין הערבים כי תניא ההיא בקמורת והתניא כשם שמפיסין לו שחרית כך מפייסין לו ערבית וכשם שמפיסין לה שחרית כך מפייסין לה ערבית אמר רב שמואל בר רב יצחק הכא יבשבת עסקינן הואיל ומשמרות מתחדשות ולמאי דסליק אדעתין מעיקרא נפישו להו פייסות ימיית כולוהו מצפרא אתו דוכי ביה שחרית זכי דוכי בערבית זכי: הרביעי חדשים עם ישנים וכו': מתניתין דלא כרבי אליעזר בן יעקב דתנן ⁸ רבי אליעזר בן יעקב אומר המעלה איברים לכבש הוא מעלה אותן למזבח במאי קמפלגי מר סבר ⁹ ברב עם הדרת מלך ומר סבר מקום שכינה לאו אורח ארעא אמר רבא לא רבי אליעזר בן יעקב אית ליה דרבי יהודה ¹⁰ ולא רבי יהודה אית ליה דרבי אליעזר בן יעקב דא"כ בצרו להו פייסות ואי משכחת תנא דתני חמש ההוא

והתניא בדרך שפייסין זו שחרית. פי' והכל לא מצי לשנוי צקטורת מדקמני לו לשון זכר אלמא לתמיד קאמר דאי צקטורת הוה ליה למיתני לה לשון נקבה: **דתנן ראב"י אומר המעלה איברים כ"ו. דתנן גרסינן משנה היא צמתיק פ"ה [מ"ב] (דף לב:) ולעיל צפ"ק (דף ד:) דפריך**

סתמא דתמיד אדיומא ומשני מאן תנא יומא ר"ש איש המנפה היא משום דאשכחן דפליג אחדא סתמא דתמיד דתניא ר"ש איש המנפה משנה צמתיק לא הוה מצי למימר ראב"י הו' דפליג הכא סתמא דתמיד דקא תני צרישא הרביעי חדשים עם ישנים מי מעלה איברים מכבש למזבח והדר קתני ראב"י אומר המעלה איברים וכו' דהא סתמא דיומא נמי פליג דצמתיקתן נמי קתני הרביעי מי מעלה איברים ואוקמה דלא כראב"י וכו' דאיכא נמי סתמא דתמי' כראב"י דקתני תמיד קרב צמשה ופרש"י דסתמא כראב"י אין נראה לפרש כן דא"כ ה"ל להש"ס לנקשו רישא רבנן וסיפא ראב"י ולשני אין רישא רבנן וסיפא ראב"י ונהי דמרישא דרישא דקתני י"ג כהנים זוכין צו לא קשיא לן דלרבנן הו' להו י"ד עם המעלה איברים מכבש למזבח וא"כ תקשי רישא וסיפא ראב"י ומציעתא רבנן דההיא איכא לשנוי דלמאי אפילו כרבנן ולא קא חשיב אלא י"ג כהנים הזוכין צפיים השני אכל מעלה איברים מכבש למזבח ההוא פייס רביעי צפאי נפשיה הוא מיהו יותר קאמר ליכא למ"ד שיהא תמיד קרב צמחות מנ' אכל י' לא הו' כל שעמא דיומין דצהעלאת איברים מכבש למזבח זכה אחד מהנך שזכו להוליך לכבש אכל צמיר מנ' לא הו' וצמיר מנ' לא הו' וכן כולם אכל אין לפרש דלא קא חשיב אלא הולכת איברים לכבש דהא קא חשיב נמי כלוחית מים וזוכין וגזירין מיהו מצי למימר דלא קא חשיב אלא תחילת הולכות צין דאיברים צין דלוחית מים צין דזוכין אכל גמר הולכת איברים מכבש למזבח לא קא חשיב וראשון נראה יותר:

מקום שכינה לאו אורה ארעא. אפילו ראב"י דקסבר הכא דלאו אורח ארעא נראה דמויה הוא צההיא דתמיד [גשולין] (דף קל.) עברז הפסק שחט ישראל וקיבל הכהן נותנו לחצירו וחצירו לחצירו וכו' עד והכהן הקרוב אכל המזבח וזרקו זריקה אחת כנגד היסוד ומפרש בגמרא טעמא משום צרוב עם הדרת מלך דהתם לא שייך למימר לאו אורח ארעא שהרי כשהיה נותנה לחצירו לא היה הולך לו אלא חוזר ומקבל ממושט וחוזר ומקבל ממושט וע"כ דהתם לא שייך למימר לאו אורח ארעא **ר"א** משכחת תנא דתני חמש ב'ו'. תימה לי למה דההוא תנא סבירא ליה דחזרוין ומפיסין לתמיד של צין הערבים עברז דהשתא איכא ה' פייסות וי"ל דה"ק אי משכחת תנא דתני חמש בשחרית אי נמי י"ל אי קסבר דחזרוין ומפיסין לתמיד של צין הערבים אף על גב דהפיסו לתמיד של שחר א"כ היו חזרוין ומפיסין נמי להקטרת של צין הערבים ונפישו להו פייסות טפי מחמש:

ההיא דר' אליעזר דאמר לא היה פייס לאברים להעלותן מן הכבש למזבח אלא אומר היה להן פייס בפני עצמו, ומחאה לא היה לה פייס. שאם יש אחד מהן שאומר לא היה פייס למחתה ולא לאברים שעל הכבש לא תמצא אלא שלש פייסות. ואם תמצא תנא ששנה ה' פייסות ואומר היה פייס למחתה ופייס לאברים שעל גבי הכבש, אותו התנא חולק על ר' יהודה ועל ר' אליעזר בן יעקב, שהו' אומר לא היה פייס למחתה, וזה אומר לא היה פייס לאברים שעל הכבש.

(א) לפינוי גמ' לתא כלן רק הוא כבוסה דף ט ע"ב.

